

"Stajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četrta leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6v.

Uredništvo in upravnštvo se nahajata v Puju, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 50.

V Ptuj v nedeljo dne 13. decembra 1908.

IX. letnik.

Prvaki pod bičom.

Dne 4. decembra prišel je v državni zbornici tudi nemški poslanec V. Malik do besede. Njegove besede so bile v marsičem tako značilne, da jih moramo popisati. Padale so kakor bič po grbah naših prvakov. Malik je dejal:

V državni zbornici je ljubljanski župan Hribar kakor ovčica, doli v Ljubljani pa je krvoločni divjak. Poslanec dr. Ploj je stavil glede zadnjih dogodkov najbolj zahrbtni predlog. Ta dr. Ploj je bil svoj čas nemški študent. Ko je dr. Ploj v Gradcu študiral, dokazal je svojo nemško narodnost, da je na ta način postal član nemškega društva za študente.

Po teh besedah je torej danes največji sovražnik Nemcev dr. Ploj svoj čas sam fehtaril pri Nemcih dobrote in se delal za Nemca. Prepričani smo, da dr. Ploj tudi teh trditvev ne bode ovrzel, kakor ni ovrzel trditvev, katere je sprožil svoj čas posl. Stein prot njemu. Pač lepi značaj, ta Ploj... Malik je govoril nadalje:

„Prvaški veleizdajalci nastopajo drugače nego mi. (Poslanec Iro: Potovanja v Srbijo, izdajstvo vojaških tajnosti!). Govornik opozarja na potovanje poslanca Kloufača v Srbijo že v onem času, ko se je zgodil znani barbarični umor kralja Aleksandra. Govori se, da sta Kloufač in njegov sopotnik od tega potovanja neki „spomin“ vzela... Potem je govoril Malik o dogodkih v Ljubljani in Ptuj. On sam je bil očividec ptujskih dogodkov.

Posl. Korošec: Ja, voditelj ste bili!

Posl. Malik: Tudi voditelj, kajti jaz se ne skrijem strahopetno, kadar treba tu biti. V Ptuj se je hotelo pripeljati slovenske kmete, da bi se nemško prebivalstvo izživalo in to pod vodstvom prvaških duhovnikov.“

Posl. Kroy pravi dr. Korošču: Sramujte se kot duhovnik! Vi hujskač!

Posl. Korošec: Pustite stare fraze!

Posl. Kroy: Vi farški hujskač!

Medtem je skušal dr. Benko-Cvenkanič svojemu duhovniškemu prijatelju pomagati. Ta možicelj, ki še danes ni pojasnil svoje po „Stajercu“ objavljene advokatske račune, je stal za posl. Malikom in vedno kričal in vpil. Končno ga je prijel napredni poslanec Einspinner pošteno za ušesa.

Posl. Malik: Slovenci (namreč prvaki) so tisti, ki vedno izživljajo in so tudi krivi vseh nasilnosti.

Posl. Benkovič: To ni res!

Posl. Einspinner: Ne lažite, Vi fini gospod!

Posl. Malik je potem dokazal, da so vse Benkovičove trditve neresnične. In — ta slavni Benko-Cvenkanič je — molčal.

Posl. Einspinner: No, zakaj zdaj molčite, Vi fini gospod?

Posl. Benkovič je zaklical Einspinnerju neko psovko. Kmalu bi prišlo do pretepa. Benko-

Cvenkanič jih menda že dolgo ni dobil s pasjim bičem, ker je tako predrzen. Nekaj poslancev se je vrglo vmes. Zdaj je zrastle Benkoviču greben in je zaklical:

Najprve govorite, potem se pa za druge potegnite.

Posl. Einspinner: Meni se ni treba skrivati pred Vami! Vi ste vendar najbolj „osranikerle“ v celi zbornici.“

Taka je bila razprava. Popisali smo jo zato, ker je treba pomesti s temi širokoustnimi prvaki. Ploju se je reklo, da je žrl nemške groše in se delal za Nemca, — naj torej dokaže, da to ni res! Dr. Korošču se je reklo, da je farški hujskač in — kdo bi mu mogel ta lepi priimek odvzeti? — In dr. Cvenkaniču, s pasjim bičem tepenemu Benkoviču se je precej neoteseno in vendar robato-odkrito reklo, da je „der dreckigste Kerl im Parlamente“.

Tako se sodi na Dr. Ploju o prvakih poslancih. Ko bi se poznalo naše razmere tako natančno kakor jih poznamo mi, sodilo bi se še — ojstreje. Na vsak način pa pravimo:

Vbogo slovensko ljudstvo! Revno si in suša in slabe letinje in toča in mraz uničujejo tvoje blagostanje! Revno si, ti slovensko ljudstvo! In v domačiji ne najdeš dela, — tisočero tvojih sinov je prisiljeno, iskati si svoj kruh med avstrijskimi in inozemskimi Nemci! Vbogi Slovenci! Trumoma se morate izseljevati v Ameriko. Stoteri vidite bedo, ki prihaja nad vas in vaše družine... In vaši zastopniki? V državni zbornici se jim je reklo, da so nekdanji od Nemcev pitani gospodje, da so hujskajoči farji in umazani „kerlici...“ Vbogo slovensko ljudstvo! Na svojih lastnih prsih si rediš — gade! Vzemite meč, bojuj se, ne proti izmišljenemu nasprotniku v tujih narodih, temveč protisovragu v lastnem taboru!

Slovensko ljudstvo bo imelo srečo in bodočnost, ko bode — pregnalo prvaške trote.

Troje vrst železja je, ki vladajo svet. Meč nas ubrani sovražnika, ali bije tudi rane; kladio vstvarja in dela, ali lahko tudi razbije; edino železo pluga prinaša vedno blagoslov. Le ako stori plug vedno svojo dolžnost, potem ostane vedno meč ojster, kladio blagodejno, Plug je ohranil našim pradedom grudo. Železu pridružil se je še les. Ko je pričel plug delovati, bil je nasajen les križa, pod katerim počivajo narodi. Držimo zvesto, krepko roko na plugu, dvigajmo srca proti križu!

Dr. Oertel.

Politični pregled.

Državna zbornica se je pečala z proračunskim provizorijom. Seveda je prišlo večina govornikov na hrupne dogodke v Ljubljani in Pragi govoriti. Večkrat bi prišlo v zbornici tudi

kmalu do pretepa. Vzrok so bili znani hujskajoči panslavisti Kloufač, dr. Benkovič itd. Lep govor je imel tudi napredni nemški poslanec Marchl.

V Pragi je, odkar se je proglasilo preki sod (Standrecht) seveda mir. Poulična druhal pobija in ropa tamo tako dolgo, dokler se ji ne pokaže odločno pest. Zdaj, ko so postavili vislice, ji mir. Ali to niso zdrave razmere! 7 tednov je vlada mirno gledala, ko so češki divjaki uničevali tujo lastnino in pobijali. In ako se odstrani preki sod, bode prišlo pač kmalu zopet do bojev. Nikjer na svetu ne najdemo države, v kateri je toliko viharjev kakor pri nas. In to v trenutku, ko bi morala biti država edina, ker ima toliko zunanjih soračnikov.

Shod nemške agrarne stranke za Štajersko se je vršil 30. p. m. Sprejel je m. dr. po daljših razpravah sledečo resolucijo: Kmetijski poslanci naj preprečijo z vsemi mogočimi sredstvi sprejem trgovinske pogodbe z Srbijo, ki škoduje ta kmetijski eksistenci. Istotako naj nastopijo odločno proti vsakemu nadaljnjemu uvozu mesa in živine iz drugih balkanskih držav. — Tako je prav! Upamo, da bodejo tudi kmetijski poslanci drugih narodov to stališče zavzeli.

Nadomestne volitve v trgovsko in obrtno zbornico v Gradcu se vršijo v kratkem.

Vojska? ! Ali pride do vojske? To je veliko vprašanje, katerega pretresavajo vsi resni politiki ne samo avstro-ogrske monarhije temveč tudi cele Evrope. Položaj je danes ta, da prihajajo iz Srbije vedno bolj nejasne in dostikrat neverjetne novice. Tako se čuje, da je tista stranka, ki hoče vojsko, najmočnejša, da ji stoji na čelu smrčovi srbski prestolonaslednik, ki je moralno in duševno popolnoma propadel, da hoče le-ta z oficirji kralja Petra prisiliti, da mu odda krono, da so se že vršili napadi in umori, da je zbrano tisočero srbskih prostovoljcev itd. Res je, kakor tudi ni bilo drugače pričakovati, da so razmere v Srbiji nevzdržljive. Kralj je slabotnej, ki je odvisen od svojih „dobrotnikov“, oficirskih kraljemorilcev. Prestolonaslednik pa je zbesneli pobič, ki pač ne ve kaj dela. On popiva z oficirji in vpije na korajžo. Gotovo je, da se taka velevlast kakor je Avstrija, ne bode dala izzivati od takega pobiča. To bi bilo ravno tako, kakor da bi se brzovlak ostavil, ako zapoje petelin na gnoju. Kar se tiče Črnogore, je stvar približno enaka. Jezike imajo ti pritlikavci velikanske in ko bi se z jezikom vojske delale, bi bila Avstrija že davno premagana. Zadnjič se je celo v časopisih bralo, da so Črnogorci pričeli obstreljavati dalmatinsko trdnjavo Kotar (Cattaro). Seveda je bilo to neresnično, čeprav ni izključeno, da bi se ravno tam vojna pričela. Najbolj neprijetno je razmerje z Italijo. Res je, da je Italija v t. zv. „trozvezi“, ali ravno tako res je, da se na italijansko zvestobo ni dosti zanesti, to pa zlasti zato ne, ker je tam vlada prava dekla ljudstva. In Turčija? Ona je odgovorila na aneksijo Bozne in Hercegovine z bojkotom avstrijskega blaga; škodovati hoče torej avstrijski trgovini na gospodarskem polju. Rusija in nekatere druge velevlasti zahtevajo